

Moleculaire diagnostiek

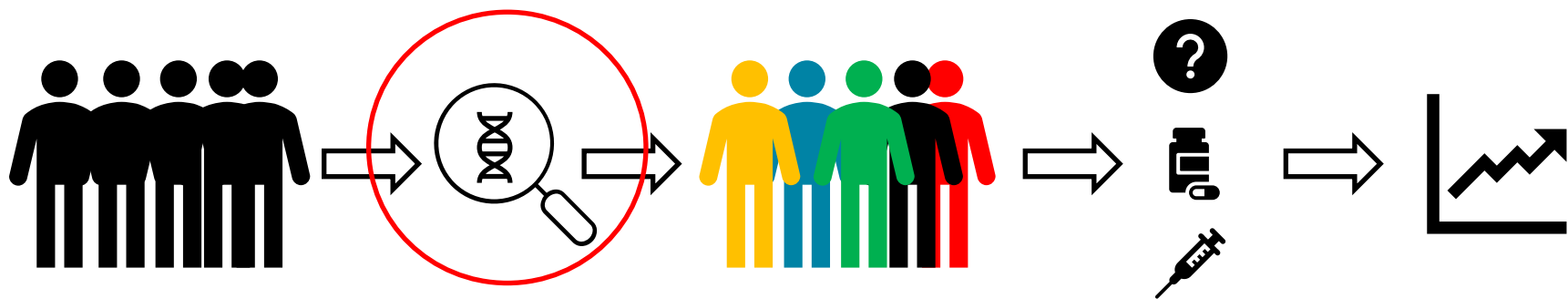

Drs. Iris Kloots
Arts-onderzoeker Medisch Oncologie

Radboudumc

Persoonsgerichte benadering

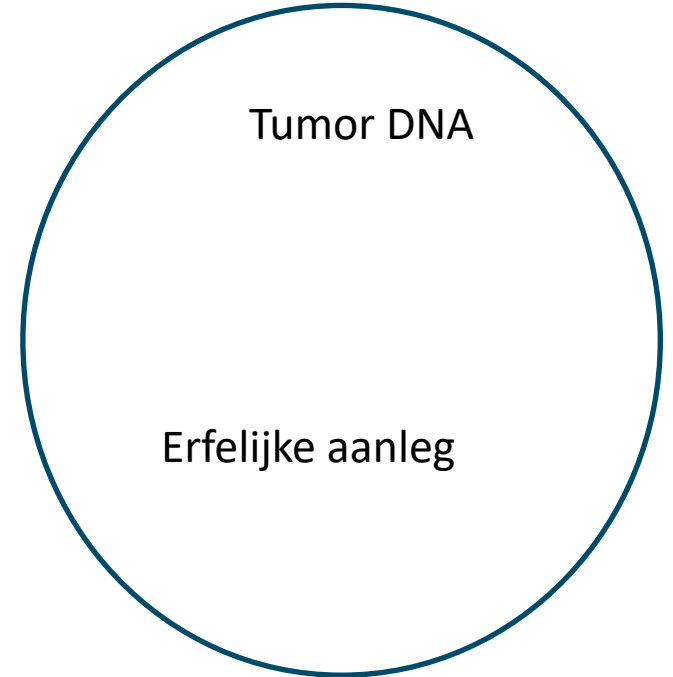

Persoonlijke ziekte
voorgeschiedenis

Familie geschiedenis

Leefstijl factoren

Twee soorten DNA afwijkingen

Kiembaan = erfelijk,
dus aangeboren en
aanwezig in elke cel

Somatisch = niet-erfelijk,
dus verworven. Alleen
aanwezig in de tumorcellen

In tumorbiopt	X	X
In gezonde cellen	X	-

Twee soorten DNA afwijkingen

Kiembaan = erfelijk,
dus aangeboren en
aanwezig in elke cel

Somatisch = niet-erfelijk,
dus verworven. Alleen
aanwezig in de tumorcellen

In tumorbiopt	X	X
In gezonde cellen	X	-

PROMPT: de studie

- Observationele studie voor 300 patiënten
- Alle patiënten zo vroeg mogelijk in de castratie-resistente fase een tumor DNA test aanbieden
- Leidt vroegtijdige en routinematige inzet van DNA diagnostiek tot
  - Meer inzet van persoonsgerichte zorg
  - Beter uitkomsten
    - Behandeling
    - Kwaliteit van leven

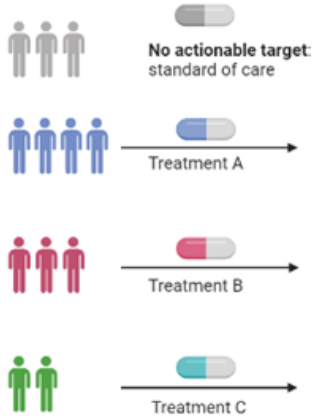
Start

Analyse

Advies

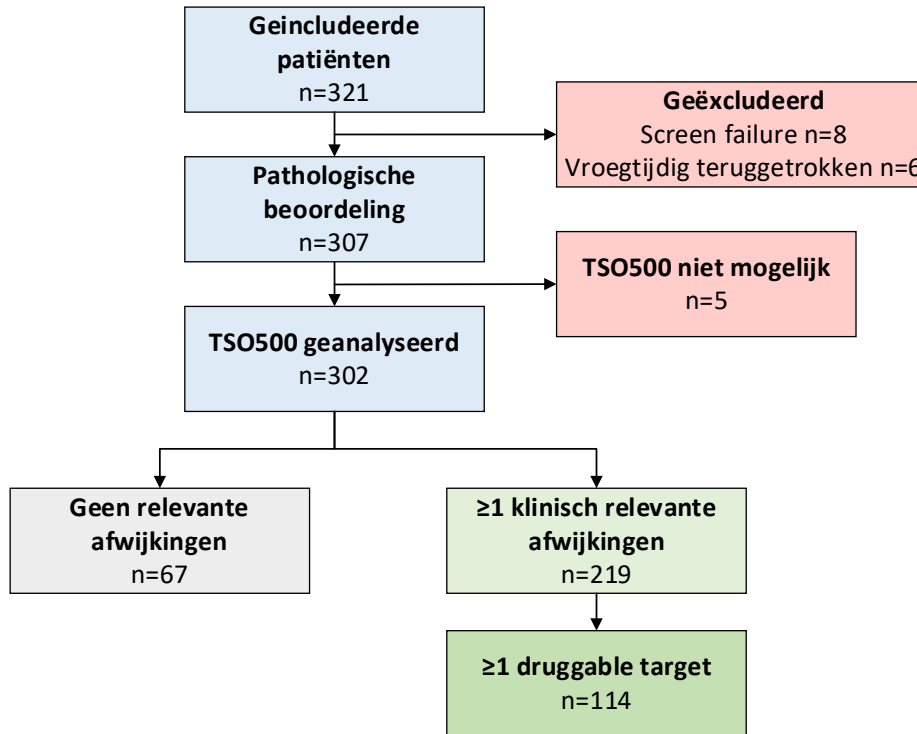
Vervolg

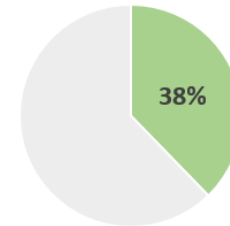
Doel

Leidt dit tot:
meer persoonsgerichte
behandelingen
& betere uitkomsten

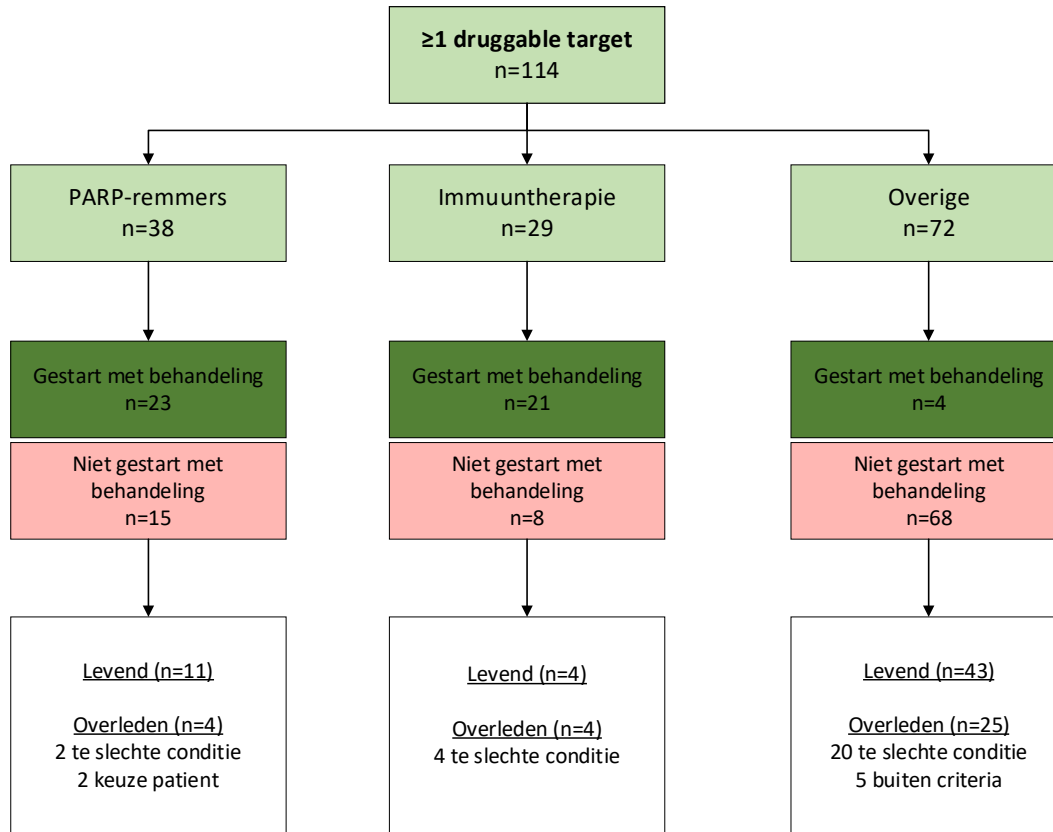
PROMPT: Interim resultaten

Advies met persoonlijke behandelingen

PROMPT: conclusies

- 1 op de 3 patiënten krijgt het advies voor persoonsgerichte therapie
  - 35% is gestart & 42% kan nog starten
- Dit is nog geen vergoede zorg
- De komende jaren zullen belangrijke resultaten volgen

**Per 2022 doorstart tot
max 600 patiënten**

Persoonlijke ziekte
voorgeschiedenis

Tumor DNA

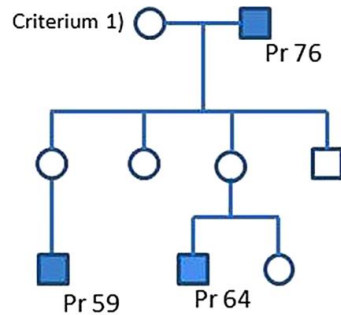
Familie geschiedenis

Erfelijke aanleg

Leefstijl factoren

Familiair prostaatkanker

- Prostaatkanker vastgesteld:
  - Bij ≥ 3 1e of 2e graads familieleden
  - Bij ≥ 2 1e of 2e graads familieleden, met een diagnose leeftijd ≤ 55 jaar
  - In 3 opeenvolgende generaties binnen één tak van de familie

Erfelijkheid

- Meestal geen erfelijke aanleg
- Echter, bij 5 – 10% speelt het wel een rol in het ontstaan

Onderzoek naar erfelijke aanleg

- Geen DNA onderzoek mogelijk naar alleen een prostaatkanker gen, wel naar:
  - Borstkankergenen
  - Darmkankergenen
- Screeningsmanieren
  - Op basis van de familie voorgeschiedenis
  - Naar aanleiding van uitslag tumortest

Obv: familie geschiedenis

- Hoge gleasonscore ≥ 7
- Familielid met
  - Borstkanker (>50^e levensjaar)
  - Eierstokkanker
  - Alvleesklierkanker
- Nederlandse standaard
  - Kans op het missen van families

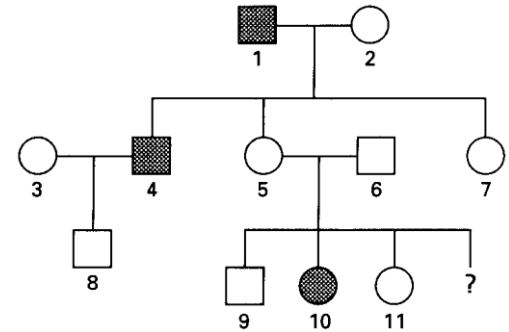
Obv: tumor DNA test

- Tumor test diagnostiek toont zowel aangeboren als verworven afwijkingen
- Multidisciplinair besproken
  - Klinisch geneticus aanwezig
  - Verwijzing geadviseerd indien
    - Hoog risico gen
    - Gemiddeld risico gen + positieve familie voorgeschiedenis
- Relevante afwijkingen worden gevonden en minder verwijzingen/onrust

Verwijzing naar klinisch genetica poli

- Anamnese
- Familie voorgeschiedenis
- Informatie over de medische en maatschappelijke gevolgen (patiënt en familieleden)
- Besluit over het inzetten van DNA-onderzoek

Mogelijke uitslagen en gevolgen voor familie

- Een erfelijke aanleg is gevonden, bijv. in *BRCA2*
  - Controle advies voor mannelijke dragers:
    - Borstkanker in 7%, prostaatkanker in 25% -> PSA controle
  - Controle advies voor vrouwelijke dragers:
    - Sterk verhoogd risico op borst- en eierstokkanker
    - Controles en eventueel preventieve operatie geadviseerd
- Geen erfelijke aanleg gevonden, geen controle adviezen
- Geen erfelijke aanleg gevonden, wel controle adviezen

Meer informatie

- Website Radboudumc zoekterm erfelijke kanker
- www.erfelijkheid.nl

Met dank aan:

- **Deelnemers aan PROMPT**
- **Verwijzende centra**
- **Afdeling Medische Oncologie / RTCCT, o.a.:**
- Haiko Bloemendal, Winald Gerritsen, Niven Mehra, Peter Slootbeek, Minke Smits, Sofie Tolmeijer + bioptenteam
- **Afdeling Urologie:**
- Gijs de Lauw, Inge van Oort, Michiel Sedelaar, Anita Smits – van der Camp, Jose Theunissen

radboud
oncologie
fonds

Deze snor
staat ons allemaal!

Kom ook in actie
tegen prostaatkanker.

- **Afdelingen Pathologie, Tumorgenetica en Klinisch genetica, o.a.:**
- Patricia Groenen, Katrien Grünberg, Sjoerd van Helvert, Marleen Kets, Leonie Kroeze, Marjolijn Ligtenberg, Janneke Schuurs, Michiel Simons
- **Lab experimentele Urologie:**
- Marion van der Putten, Jack Schalken, Elze Verbeek

